

Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmassa 2014-2020

Kehittäjät ja maaseudun yrittäjät

Kalvopaketti 2/3

Sisältö

- Alueellinen ja paikallinen kehittäminen
- Uudistuksia
- Koulutus ja tiedonvälitys
- Palvelut ja kylien kehittäminen
- Ympäristökorvauksen sopimukset
- Ei-tuotannolliset investoinnit
- Leader
- Maaseudun yritystuki
- Yhteistyö ja innovaatiokumppanuus

Alueelliset maaseudun kehittämisen strategiat ja suunnitelmat

- ELY-keskukset valmisteluvastuussa
- Laaja alueellinen valmistelu 2012 ja 2013
- Korostuneesti esillä alueen maaseudun potentiaali ja vahvuudet, mutta myös kehittämistarpeisiin etsitään keinoja.
- Kehittyvät yhteistyökuviot
- Keskeiset yhteistyön alueet:
 - Älykäs erikoistuminen alueella, osaaminen
 - Biotalouden kehitys yli sektorirajojen
 - Yritysten kehitys ja yritysympäristö
 - Saavutettavuus, palvelut, osallisuus ja hyvinvointi

Kaupunki-maaseutu luokitus

© SYKE

0 25 50 100 150 km

Ei korjata sitä, mikä toimii !

Ohjelman toteutuksessa säilytetään asiakasnäkökulma – palvelua kaikissa ELY-keskuksissa

- ELY-keskuksilla alueellisen ohjelman toteutukseen (yritys- ja hanketuet) käytettävissä kaudella yhteensä n. 600 Milj. euroa julkista (EU + valtio) rahoitusta.
- Toimenpiteittäin tai tukimuodoittain vain suuntaa-antava kehys.
- Varat jaetaan kaudella ELY-keskuksille vuosittain budjetin mukaisesti ja ohjelman toteutusta tarkastellaan kaksi kertaa kaudella.
- Paikallisia, alueellisia, alueiden välisiä ja valtakunnallisia hankkeita.
- Osa toimien hallinnoinnista keskitettäneen yhteen ELY-keskukseen. (Valtakunnalliset ja erityiset ympäristöhankkeet).
- Tekninen apu jatkuu kauden 2007–2013 reaalisella tasolla
- Leader-ryhmillä paikallisen strategiansa toteutukseen (hanke- ja yritystuet) käytettävissä kaudella 300 Milj. euroa julkista (EU + valtio + kunta) rahoitusta.

Uudistuksia

Sähköinen asiointi ja hakuprosessin seuranta mahdollista

Yksinkertaistetut kustannusmenettelyt mahdollisia

- Kertakorvaus alle 100 000 hankkeissa ja yleiskustannukset prosenttiperusteisesti.
(Kertakorvaustyypinen harkinnanvarainen yrityksen perustamistuki enintään 35 000 euroa.)

Toimenpiteet kattavat laajempia kokonaisuuksia ja joustavat

Jaksotettu päätöksenteko kaikissa toimenpiteissä

- Ei kuitenkaan Leader-ryhmillä

Valintakriteereiden käyttö avoimen ja tasapuolisen päätöksenteon varmistamiseksi. Parhaat hankkeet esiin!

- Alueelliset ja paikalliset painotukset
- Leader-ryhmillä omat valintakriteerit

Innovaatio-, kansainväliset ja muut yhteistyöhankkeet sekä tutkimusyhteistyö tiiviimpänä ja laajempana osana ohjelmaa

Täydentävyys muiden rahastojen kanssa alueilla ja valtakunnallisesti maaseudun kehittämiseksi sallittua ja toivottavaa.

Maaseutuverkostoa palveleva yksikkö osana Maaseutuvirastoa

Alueelliset kehittämistoimenpiteet

Yritysten rahoitus

- Investointituki ja yrityksen perustamistuki (ml. kokeilut)

Kehittämishankkeiden rahoitus

- Koulutus, palveluiden kehittäminen, yhteistyö ja innovaatiot, kansainväliset hankkeet

Leader-ryhmien toiminta

Aktivointi ja yritys- ja hankerahoitus

Koulutus ja tiedonvälitys

- Tuttu toimenpide, mutta aiempaa rajatumpi kaudella 2014–2020
- Ammatillinen koulutus, maa- ja metsätalousala sekä pk-yrittäjät kohderyhmänä. Kouluttajalta edellytetään vahvaa asiantuntemusta.
- Voi sisältää rajatusti yrityksille räätälöityjä osia, tila- ja yritysvierailut
- Monimuotokoulutus
- Tiedonvälityshankkeissa demonstraatiot mahdollisia, ns. esittelyhankkeisiin voi sisältyä myös investointeja
- Leader-toimenpiteenä voi olla laajempi sisältö, mm. maaseudun asukkaiden koulutukset ja tiedonvälitystoimet
- Kehyksenä **80 miljoonaa** euroa kaudella + Leader-rahoitus

Palveluiden ja kylien kehittäminen

- Laaja toimenpide, jossa tuttuja elementtejä
- Maaseudun palvelumallien kehittäminen ja uudistaminen, kokeilut
- Kylien kehittämishankkeet, monipuoliset mahdollisuudet
- Pieninfrastruktuuri – pienimuotoiset investoinnit mm. tietoliikenneyhteyksien parantamiseksi, mutta ei enää laajakaistojen runkoverkkojen
- Suunnittelu, toteutus, investoinnit
- Julkisen tuen enimmäistaso 90/100%, investoinneissa 75%.
- Kehyksenä 80 miljoonaa euroa kaudella + Leader-rahoitus

Ympäristösopimukset osana ympäristökorvauksia

Kosteikkojen hoito, Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito

Tavoitteet

- Parempi vesien tila kosteikkoja hoitamalla
- Ylläpitää ja edistää lumoa ja maisemaa maatalousympäristössä

Kohderyhmä

- Kosteikkosopimus: rekisteröity yhdistys tai ojitusyhteisö tai viljelijä
- Monimuotoisuussopimus: rekisteröity yhdistys tai viljelijä

Muutokset ohjelmakaudella 2014–2020

- Ei kytkentää Leader-työhön, tuen saajien ryhmää on laajennettu

Ei-tuotannolliset investoinnit

Tavoitteet

- Parempi vesien tila kosteikkoja perustamalla
- Lisää elintilaa taantuneille lajeille kunnostamalla perinnebiotooppeja luonnonlaitumia

Kohderyhmä

- Viljelijät, rekisteröidyt yhdistykset, ojitusyhteisöt

Muutokset ohjelmakaudella 2014–2020

- Kohderyhmää ja soveltuvien kohteiden joukkoa laajennettu, tarkoituksena ottaa käyttöön yksinkertaistetut kustannusmenettelyt
- Toimenpiteen ”Investoinnit fyysiseen omaisuuteen” alatoimenpide 4.4.

Maaseudun kehittämissohjelma

Leaderin mahdollisuudet

Leader

Tavoitteet

- vahvistaa ja kehittää paikallisia yhteisöjä, yrityksiä ja alueen elinvoimaa
 - elämän laadun parantaminen
 - uusia työpaikkoja ja yrityksiä
 - elinkeinotoiminnan monipuolistaminen
 - erityisesti palveluiden järjestäminen
- Aktiivinen verkostojen luominen ja niissä vaikuttaminen
- Uudistuva, paikallisiin tarpeisiin vastaava kehittäminen
 - Osallistuminen ja oppiminen!
 - Erityishuomio nuoriin!

Leader

Alatoimenpiteet:

- Paikallista kehittämisstrategiaa toteuttavat tukitoimet
- Yhteistyöhankkeiden valmistelu
- Alueiden väliset yhteistyöhankkeet
- Kansainväliset yhteistyöhankkeet
- Paikallisen kehittämisstrategian toimintakustannukset ja paikallisen kehittämisstrategian aktivointikustannukset
- Julkinen rahoitus 300 miljoonaa euroa (EU, valtio, kunnat)
- Kunnat erinomaisesti mukana

Leader

- Julkisen tuen enimmäismäärä 180 000 euroa (pl. toimintaraha)
- **Uutta:** yksinkertaistetut kustannusmenettelyt
- **Uutta:** toimintarahan jakaminen toimintakustannuksiin ja aktivointikustannuksiin
- **Uutta:** teemahanke vain Leader-ryhmien käytössä
 - Leader-ryhmä kokoaa pieniä toimia yhteen hankkeeseen
 - Helpottaa pieniä toimijoita
 - Lisää strategisuutta
 - Vähentää päätösten määrää ryhmässä ja ELY-keskuksessa
 - Teemahankkeeseen voi sisältyä koordinoitiosuus

Maaseudun kehittämissohjelma

Yhteistyö ja innovaatiokumppanuus

Yhteistyö ja innovaatiokumppanuus

- Uusi toimenpide, mutta toteuttaa meillä **tuttua toimintamallia**
 - elinkeinojen kehittämishanke. Yrityslähtöisyys vaikuttaa tukitasoihin
- Antaa uusia välineitä uusille hankkeille:
 - Ketjuyhteistyö tai yrittäjien yhteistyö ilman kokorajoituksia
 - uusien klustereiden rakentaminen (esim. biotalous)
 - alueellisten brändien rakentaminen ja menekien edistäminen
 - voi rakentaa yrittäjyhteistyötä, laatua, lähiruokaketjuja
 - voi pilotoida ja demonstroida uusia innovaatioita
 - voi kehittää kansainvälistä yhteistyötä EU:n alueella
 - Horisontti 2020 -tutkimushankkeet mahdollisia kumppaneita
 - Yhdessä muiden toimenpiteiden ja rahastojen hankkeiden kanssa isoja kokonaisuuksia (esim. biotalous)

Innovaatiokumppanuus ja yhteistyö

- Selkeästi kohdennettu elinkeinojen kehittämishanke
- *Ei suunnittelun suunnittelua! Tarvelähtöisyys! Sovellettavia tutkimustuloksia!*

ALKU-
TUOTANTO

MIKRO

PIENI

KESKI-
SUURI

SUURI

Uudet klusterit ja verkostot tiedonvälityksen tehostamiseksi

Uusien tuotteiden, menetelmien ja tekniikan **pilotointi**

Biotalouden prosessien, tuotteiden, menetelmien ja tekniikan kehittäminen

Lyhyet toimitusketjut, laatu- ja lähituotteet, ketjun yhteistyö

Innovatiiviset ympäristöhankkeet ja uusiutuva energia

Maaseudun **hyvinvointipalvelut** yhteydessä maatalouteen

Yhteiset työprosessit, resurssit ja matkailun markkinointi

Tuotantoalakohtaisten **tuottajaryhmien** perustaminen

Kansainvälinen yhteistyö

- Kansainvälinen yhteistyö mahdollista ottaa osaksi hanketta
- Kun oleellinen hankkeen tavoitteiden toteutumisen kannalta
- Tavoitteellista, konkreettista toimintaa
- Esim. yritykset, elinkeinojen kehittäminen, maatalouden ympäristöhankkeet, ravinteiden kierrätys (esim. Itämeri)
- Vähintään kaksi toimijaa EU-maista (ml. Suomi)
- Rahoitus yhteen sovitetaan eri ohjelmien ja rahoituslähteiden kanssa

Leader

- Yhteistyö EU-maissa Leader-ryhmien ja näiltä rahoituksensa saavien hanketoteuttajien välillä
- EU:n ulkopuolella kumppanina Leader-tyyppinen yhteisö
- Yhteistyö kaupunkien Leader-ryhmien kanssa

Selkoa käsitteistä

INNOVAATIO ”Käytäntöön tuotu ja menestynyt uusi idea” tai ”*Uudennos*, jokin uusi tai olennaisesti parannettu, taloudellisesti hyödyllinen tuote, prosessi, palvelu tai keksintö”.

KLUSTERI Riippumattomien, eri kokoisten yritysten ja esim. tutkimusorganisaatioiden ryhmittymä. Tavoitteena kannustaa taloudellista tai innovatiivista toimintaa. Välittää tietoa.

PILOTTI Testaa tuotteen tai menetelmän potentiaalia menestyä täysimittaisenakin. Varmistaa käytettävyyttä esim. ennen varsinaista tuotantoa.

DEMONSTRAATIO Esittelyhanke, jolla uutta menetelmää teknologiaa tai mallia esitellään mahdollisille käyttäjille.

LYHYT TOIMITUSKETJU Tuottajan ja kuluttajan välissä vain yksi muu toimija.

LÄHIMARKKINA Suomi: maakunta- tai sitä pienempi aluetaso

Maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020

Yritystuet

Yleistä maaseudun yritystuesta 1/2

- Perustuu maaseudun kehittämistä koskevaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1305/2013 ja kansalliseen lakiin maaseudun kehittämisen tukemisesta (28/2014), joka tuli voimaan 1.9.2014 lukien = *kehittämistukilaki*.
- Lain (28/2014) nojalla annettava valtioneuvoston asetusta maaseudun yritystuesta on ollut lausunnolla. Lisäksi on valmisteltu maaseudun yritystukea koskevat valintaperusteet, jotka on käsitelty epävirallisessa seurantakomiteassa 3.10.2014.
- Uudet valtiontukisäännöt ovat tulleet voimaan 1.7.2014 alkaen.

Yleistä maaseudun yritystuesta 2/2

- Maaseudun yritystukea haetaan ELY-keskuksista ja Leader-ryhmien kautta ELY-keskusten ja Leader-ryhmien rahoitustehtäviä koskeva työnjako huomioon ottaen.
- Tukihakemus täytetään pääsääntöisesti sähköisessä Hyrrätietojärjestelmässä.
- Leader-ryhmien kautta haettava julkinen tuki maaseudun yritystoiminnan kehittämiseen täydentää ELY-keskusten kautta myönnettävää tukea.
- Tuki on avustusmuotoista harkinnanvaraista tukea, jota kohdennetaan maaseutuohjelman tavoitteiden mukaisesti valintaan perustuen. Tavoitteena on tuen vaikuttavuuden parantaminen.

Maataloustuotteiden jalostus, kaupan pitäminen ja kehittäminen (investoinnit)

Kenelle

- Tukea voivat hakea **maaseutualueilla ja kaupungeissa** toimivat **mikroyritykset, pienet yritykset ja keskisuuret yritykset** (=pk-yritykset) silloin kun tuettavan toiminnan lopputuote on maataloustuote.
 - Lisäksi tukea voidaan myöntää **maatalousyrityksille**.
- Kun tuettavan toiminnan lopputuote on maataloustuotteesta pidemmälle jalostettu **elintarvike**, niin tukea voivat hakea **ainoastaan maaseutualueilla** toimivat **mikroyritykset ja pienet yritykset**.
 - Lisäksi tukea voivat hakea **maaseutualueilla ja kaupungeissa** toimivat **maatalousyritykset**.

Mitä

- Tukea voidaan myöntää alkavan tai toimivan yrityksen aineelliseen ja aineettomaan investointiin, yleiskuluihin ja toteutettavuustutkimukseen.
- Tukea ei voida myöntää kustannuksiin, jotka liittyvät yrityksen perusliiketoimintaan.
- Tukitasot määräytyvät yrityksen koon ja sijainnin mukaan. Tuki mikroyrityksille ja pienille yrityksille 20-35 % ja keskisuurille yrityksille 10-25 %. Yhteistyössä toteutettaville investoinneille korkeampi tukitaso (mikroyritykset).
- Toteutettavuustutkimukseen voidaan myöntää tukea 40 % (maataloustuotteet) ja 50 % (elintarvikkeet).
- Investointitukeen sovelletaan valtioneukisääntöjä silloin, kun lopputuote on muu kuin maataloustuote.
- Ohjelmakaudella 2014-2020 elintarvikealan investointeihin käytettävissä oleva julkinen rahoitus on 44 miljoonaa euroa.

Muiden kuin maatalous- ja elintarvikealan yritysten kehittäminen (investoinnit)

Kenelle

- Tukea voivat hakea **maaseutualueilla** toimivat **mikroyritykset ja pienet yritykset**.. Lisäksi tukea voivat hakea **maaseutualueilla ja kaupungeissa** toimivat **maatalousyritykset** toimintansa monipuolistamiseen.

Mitä

- Tukea voidaan myöntää alkavan tai toimivan yrityksen aineelliseen ja aineettomaan investointiin, yleiskuluihin ja toteutettavuustutkimukseen.
- Tukea ei voida myöntää kustannuksiin, jotka liittyvät yrityksen perusliiketoimintaan.
- Tukitasot määräytyvät yrityksen koon ja sijainnin mukaan. Tuki mikroyrityksille ja pienille yrityksille on 20-35 % Tuki uusiutuvan energian investointeihin 20-30 %.
- Toteutettavuustutkimukseen voidaan myöntää tukea 50 %.
- Investointitukeen sovelletaan valtioneukisääntöjä.
- Yrityksen kokoluokan määrittämiseen sovelletaan komission suositusta [mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä](#)
- Ohjelmakaudella 2014-2020 investointeihin käytettävissä oleva julkinen rahoitus on 215 miljoonaa euroa.

Yrityksen perustamistuki muuhun kuin maataloustoimintaan maaseutualueilla

Kenelle

- Tukea voivat hakea maaseutualueilla uuden yrityksen perustajat ja toimivat **mikroyritykset, pienet yritykset ja maatalousyritykset** silloin kun tuen kohteena oleva toiminta on niille uutta.

Mitä

- Tuki maksetaan avustuksen (ei tukiprosenttiin perustuen) vähintään kahdessa erässä perustuen tukipäätöksessä vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseen.
- Tukea voidaan myöntää enintään 35 000 euroa. Kokeiluihin myönnettävän tuen enimmäismäärä on 10 000 euroa. Yhdelle yritykselle myönnettävän tuen määrä voi olla enintään 70 000 euroa.
- Ohjelmakaudella 2014-2020 yrityksen perustamistukeen käytettävissä oleva julkinen rahoitus on 42 miljoonaa euroa.

- Yrityksen perustamistukea voidaan myöntää pääsääntöisesti aloittavan yrittäjän ensimmäisen uuden yrityksen perustamiseen.
 - Paikallista palveluliiketoimintaa tuetaan rajoitetusti
- Toimivan yrityksen kohdalla tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuettava toiminta on yritykselle uutta.
 - Investointitukea voidaan suunnata yrityksen olemassa olevan toiminnan laajentamiseen ja kehittämiseen
- Lisäksi tukea voidaan myöntää liiketoiminnan aloittamista tukevien kokeilujen toteuttamiseen sekä alkaville että toimiville yrityksille (uusi toiminta).
- Tuen myöntäminen, seuranta, maksaminen ja valvonta perustuvat liiketoimintasuunnitelmaan, jonka vaiheiden ja tavoitteiden toteutumiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

